

פרופ' משה בר יוסף

נטיעה צפופה בהדרים והשפעתה על היבולים*

הניסוי נעשה בגליל, בפרדס גדול, בשלושה מיני פירות הדר: אשכולית אדומה (סטאר רובי), פומלית (סויטי) והקליפים מינואלה וטופז. מדובר בפרדס שניטע בצפיפות של 100-166 עצים לדונם במקום כ-40 עצים לדונם. בנוסף לכך, בוצע ניסוי באמצעות וירואידים (הדבקה בגורם דמוי ווירוס) לצורך בקרת הצימוח של הפרדס.

תוצאות הניסוי הראו שתי מגמות:

- א. כניסה הרבה יותר מוקדמת לניבה.
- ב. יבול הרבה יותר גדול לדונם שטח. להלן כמה תוצאות לאחר שלוש שנים:

אשכולית: צפיפות רגילה - 1.8 טון לדונם. צפיפות 100 עצים - 4.4 טון לדונם. צפיפות 166 עצים - 6.7 טון לדונם.

פומלית: צפיפות רגילה - 2.2 טון לדונם. צפיפות 100 עצים - 5.4 טון לדונם. צפיפות 166 עצים - 7.2 טון לדונם.

שיטה זו עדיין לא אומצה בקנה מידה גדול, אך צופים לה שימוש נרחב בענף הפרדסנות. יש לציין שהחקלאים יצטרכו לרכוש שתילים בפקוח של הרבנות הראשית כדי שיוכלו להחשיב את שנות המשתלה למניין שנות הערלה.

* תקציר ממאמר של פרופ' משה בר יוסף - מכון וולקני, שהתפרסם בירחון "משוב", מרץ 95.